

Ő cs. és kir. Fensége Gizella főhercegnő védnöksége alatt álló
Férjhezmenendő leányok kiházasítására alakult „Gizella“-egylet.
„Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére“

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt mint szövetkezet.

Központi igazgatóságok:

Budapest en. Klotild-palota.

Aradi vezérképviselőség:

Andrássy-tér 3., Neuman-ház.

ALFÖLD

SZÉPIRODALMI, MŰVÉSZETI, TÁRSADALMI ÉS KRITIKAI KÉPES FOLYÓIRAT.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HONISCH L. ISTVÁN.

ARAD, 1902. MÁJUS HÓ 4.

II. ÉVFOLYAM 9. SZÁM. =====

===== MEGJELENIK MINDEN

MÁSODIK VASÁR NAP. =====

SZERKESZTŐSÉG: SZABADSÁG-TÉR 16. SZÁM.

KIADÓHIVATAL: JÓZSEF FŐHERCZEG-ÚT 22.

Előfizetési ára: Egy évre 10 kor.

Egyes száma 40 fil.

===== ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVNYOMDÁJA. =====

RÉVÉSZ NÁNDOR

Aradon, Szabadság-tér 20. szám. — Városi és megyei telefon szám 265.

Értesíti a n. é. közönséget, hogy

könyv-, zenemű-, papir-kereskedését megnagyobbította és átalakította.

Gazdag választék hazai és világirodalmi termékekből. — Képes levelező-lap ujdonságok.

Herczeg Ferencz összes művei. füzetes kiadás, kéthetenként megjelenő füzetekben házhoz kézbesítve megrendelhető.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

ALFÖLD

SZÉPIRODALMI, MŰVÉSZETI, TÁRSADALMI ÉS KRITIKAI KÉPES FOLYÓIRAT.

Felelős szerkesztő: HONISCH L. ISTVÁN.

SZERKESZTŐSÉG: SZABADSÁG-TÉR 16. SZ.

KIADÓHIVATAL: ARAD, JÓZSEF TERECZEG-ÚT 22.

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNAP.

Előfizetési ára: Egy évre 10 kor. Egyes száma 40 fill.

KULTÚRA ÉS ERKÖLCS.

Arad, május 4.

Az ember uralma a természet felett: ebben volt régen a *kultúra* és *erkölcs* fogalma.

Mivelődtek az emberek, mialatt a *természet* fölvetették a létért való küzdelmet, míg egyik titkát a másik után fölfedték és bőségszaruját felnyitották az emberiség számára.

Mohó vágygyal kapkodtak az emberek a természet nyújtotta adományok után, melynek forrása kiapadhatatlannak látszott mindörökre. De ellenkezőleg, az emberek sokkal gyorsabban megszorodtak, mintsem hogy: aránylag elég hamar nem vált volna szükségessé az a körülmény, hogy a természetnek — az emberek szülőföldjén megszűkölt *kincsét, gyümölcsét* másutt, idegenben, más világrészben, más éghajlat alatt, erővel, vér, népek áldozatán is meg ne szerezzék. És hogy az új világrészben, az új hazában, melynek természeti kincseit, gyümölcsét már századok óta élvezték az emberek, a kik már sokszorosan megszorodtak és mégis megmaradtak azon a földön, a hol már jóval kevesebb lett a természeti *kincs* és *gyümölcs*, ez a nemesebb kultúra és erkölcs műve volt.

A kultúra és erkölcsben van a nemzetek létfenntartó ereje. Ennek köszönheti a magyar faj is, hogy még itt él ezen a földön, a hol apái vére folyt, a kultúra és erkölcs jegyében.

A világtörténet a népek temetője: abból látjuk, hogy népek, államok keletkeznek, hatalmasok lesznek, virágoznak, és egyszer csak letűnnek a világtörténet szinpadáról. Elpusztulnak, megfulladnak a saját zsirjukban azért

mert kulturájok és erkölcsükben megfeneklettek, zátonyra jutottak: a honnét menekvés nincsen, a míg végre a piszkos iszap elfödi őket, és eltűnnek a földszinéről, mintha sohasem lettek volna ott.

Mi is, a Magyar Nemzet, ott állunk most, a hol a posványba jutott nemzetek vannak, az elpusztulás szélén; mert megfeneklett a kulturánk és erkölcsünk. Nincs nemzeti érzésünk, a mi pedig az erkölcsösség koronája. Megfogunk fulladni a saját zsirunkban, a nélkül, hogy nemesebb önérzetünk megmentene bennünket; azért, mert ilyen nemes érzés már nincsen a magyarban.

Elpusztulunk az egymás ellen indított hárszában: azon vesszük észre, hogy bestiálisabbak vagyunk a vad martalócnál. Orozva, irigykedve törünk egymás existenciája ellen. Így van már az egész vonalon, a társadalom minden rétegében — kezdve a miniszteri széktől — az utolsó sarki hordárig. Gőgösek vagyunk a faragatlanságig: a helyett, hogy az egész művelt világot átragyogó modern demokratikus kultúra és erkölcs nemes szellemének hódolnánk.

Pang minden, pang a régen, a dicső ősök által megvetett nagyra és önállóságra törő *magyar* politika, pang az ipar, a kereskedelem, pang az irodalom, a művészet, minden-minden.

Ésmégis az utszélen, az alamizsnáért könyörgő koldúst csak akkor vesszük észre, mikor mi is nyakig vagyunk a szennyes nyomoruságban, a mikor már mi is ezerfelé kapkodunk a betevő falatért. Pedig a hivatottak között a *leg-hivatottabbnak* tartjuk magunkat, lenézzük, ki-

gunyoljuk, kissebbitjük *más* tehetségét, hogy magunkat, ha erővel is, de szemérmetlenül toljuk fel az elismerés magaslatára, a mi sok esetben nevetségessé és szánalmassá válik. Hogy hova fog ez vezetni, azt nem is kell górcsővel kutatnunk, hiszen közéleti betegségünk előjele, az undok rákfenemődjára terjed nemzeti életünk testén, a nemesebb kultúra és erkölcs hijján.

Politikai életünkben pedig egyik humbug után a másik nyújtja közéletünkre éhes, elnyeléssel fenyegető moloh fejét: és még tovább megy a jobbagy, kézesokoló, szolgálaias politika: arculesapja féltett kincsünket, a magyar történelmet azzal, hogy Habsburg néven nevezi el azt a lépesokolószust, mely a hollós Mátyás várába vezet.

Hogy is fejlődhet akkor irodalmunk, művészetünk, a mikor ott is a protekeió, a részrehajlás, a kalmárhaszonvágy hemzseg.

Hát iparunk, kereskedelmünk miért esik vissza? Miért nyúzza le egymás bőrét a konkurencia annyira, hogy már a hus szövetre kerül a sor és maholnap esontváz lesz belőle!

Egyre-másra csukják be a kereskedéseket, a bukott magyar kereskedők egész légiója van már a kétségbeesés örvényébe ország-szerte. Ha kereskedelem nincsen, mi lesz az iparossal, maholnap kapálni kell hogy menjen. És a szegény földmivelő néppel, a napszámossal mi lesz? Hiszen most sincsen munkája és kérdés, hogy lesz-e ezután? Hiszen a rossz időjárás megbontott minden jó reményt az országban.

Kárognak a hollók felettünk és tornyosulnak a véstjósító sötét fellegek a magyar közélet egén. A közel jövő méhében van arra a kérdésre a felelet: hogy kibírjuk-e azokat a nehéz csapásokat, melyeket a sors mér szegény nemzetünkre. Igen, kibírjuk a csapásokat, de csak úgy, hogyha nemzeti életünk *kulturája és erkölce nem* az egymással való küzdelemben fog megnyilvánulni, hanem, hogyha szigoruan nemzetiessé, önzetlenné fog mihamarább átalakulni, mert kell, hogy átalakuljon!

HONISCH L. ISTVÁN.

OPERETT.*

Az Aradi Nemzeti Színház számára írta: SZÁVAY GYULA.

Előadja: SZABÓ IRMA.**

Egy árva gyermek érdekében állok
Elétek, oh szép hölgyek, jó urak:
Vegyétek pártfogásotok alá őt,
Kit jó házakból kitiltottanak.
Az én kis árvám se nem rut, se nem rossz,
Aki csak látja, mind beleszeret,
Hanem a neve, az rosszhangzatu név,
Kimondhatom-e? neve: — Operett.

Pedig, ne higyjétek, hogy származása
Talán szégyenletesen alacsony:
Ott született a Muzsák lugasában
A hires parnasszusi magason.
Az apja s anyja — pardon, ez titok még,
Mit meg se birtak eddig fejteni, —
De Bölcséjénél mind, mind ott valának
A nagy parnasszus antik isteni.

Altató dalt a dalok istennője
Maga dudolt ha sirt a kis baba:
Csókolgatá őt valamennyi Múza,
S mesézett néki Apolló maga.
S az árva lány — mert lány az istenadta —
Mindegyiköknek a kedvence lett,
Aranytól gyöngytől, csillogó selyemben
Növekedett fel a kis Operett.

Természetes, hogy Operett kisasszony
Ily nevelésben nagyszerűen haladt,
A nyelvecskéje egész nap csilingelt,
Tűz villogott a pillái alatt.
Táncolt, dalolt és csintalankodott, hogy
Egy taps volt a nagy Parnasszus hegye
„Charmanthe“! mondták a Muzsák s ez elég volt,
Hogy testvéreit a méreg egye.

Mert volt két nénye a kis Operettnek,
Kik irigykedtek órá nagyon.
„É törvénytelen, gólyahozta testvér
Még kis király lesz az Olympuson! . . .“
„Hogyan? Nem, nem! Ah, hisz lehetetlen!
Pusztuljon ő! Megyen a föld fia!“
Így szónokolt a hoszu képü néni,
Kinek a neve volt Tragódia.

A másik néni, kit Komédiának
Hivtak maguk közt a vig istenek,
Migrént kapott, ha a kis árvalánynak

* Mutatvány: A Videki Színészvilág írásban és képen ezimű füzetből.

** Május 7-én színrekerülő Nebántsvirág című operette előtt.

Nektárt ivott, míg vizet prédikált;
Egynek a szőlő vala savanyu még,
Más affektált, — az elnökök
kivált.

Ily állapotban a kis Operettnek
Ide kellett a földre jönnie.
A nénikék elvették mindenét
fenn
S bizony, szegénynek nem volt
semmije.
Bizony, bizony! Oly szerfölött
szegény volt,
Hogy alig-alig telt egy kis ruha,
Ezért hord ma is oly kevés ru-
hát még
S mit hord, ezért nem szabja
hosszura.

Édes közönség megvallom a tit-
kot:
Én vagyok a kis árva Operett.
Ismerj reám majd sok-sok álru-
hámban,
S édes közönség, szeress enge-
met.
Szótáram lesz hozzád a vers, a
próza
S aztán a dal, a tánc, a tréfa,
csinny.
S beszédes tud a lábacska is
lenni,
Nem kell lenézni azért, hogy
kicsiny.

No most megyek. Már megmoz-
dul a függöny,
S szívem dobog: most én kö-
vetkezem.
Már izgatottan rezegnek a hurok
A dalra vágyó lány hangszereken.
Kopog a szellem, fénybe borul
minden,
Benépesedik az aranykeret. —
Adieu, közönség! Megyen a pro-
lógus
És jön eléd, mint játszi Operett,

Az aradi Nemzeti Színház tagjai.

Játékán ott fenn nevetgettenek.
E két vén lány — szövetségébe vonva
A parnasz erkölcs-kritikusait, —
Leszekirozta az isteni hegyről
A földre őt — és azóta van itt.

Mert a Parnasszus hegye is olyan volt
Sok tekintetben, akárcsak a föld;
A rózsaszín trikó uralma ellen
Ott is sok erénybizottság pörölt.
Hanem azért a zord erénybizottság

ÜNNEP

AZ ARADI NEMZETI SZÍNHÁZBAN.

(H. l. i.) Komoly, méltóságteljes arccal áll a színház bejárata előtt a diszbe öltözött portás, — mel-
lén a nemzeti címerrel. A bejáratnál jobbról balról
nemzeti színű keretes tábián hirdeti a nagy plakát,
hogy ünnep lesz ma a muzsák csarnokában. Hogy
kik játszanak a muzsa csarnokban, azt szintén meg-
tudhatni: a nagy táblák mellett elhelyezett kisebb,
zárt, rostélyozott, a város címerével ellátott szek-

rénykébe függesztett szinlapról: csupa új név mind, és a szinlapot szemlélő — mégis türelmeilen idegességgel nézi az óráját, hogy nincsen-e még fél nyolc, alig várja, hogy bemehessen, hogy ajtót nyisson előtte a nagyon komoly és nagyon udvarias cimeres portás. Végre pár perccel fél nyolc előtt, a mikor már a magasabb régióbeli publikum rég betolongott az oldal ajtókon: egymás után robognak az elegáns fogatok a színház bejárata elé, dacára a hideg májusi estnek, könnyed, lenge csipkékből duzzadó világos toilettekben, kipirult arccal sietnek be a hölgyek a muzsák csarnokába, az urak szintén az est ünnepségéhez mértén fekete öltözetben jelennek meg a tüzötéren. De mielőtt még jegyeiket átadnák a pálmákkal, virágos bokrokkal díszített foierben kell, hogy pár pillanatig megálljanak, mert megakad a szem a mindenütt látható ujtáson. Legtöbben a kíváncsiak közül egy nagy tableant néznek, a hol az új társulat arcképei látható, majd Zilahiné jelmezes képeit nézik, csinos asszony, szép asszony, jegyzik meg a hölgyek. Éppen ebben a pillanatban megy arra sietve Zilahi, mert az agilis művész direktor hol a szinpadon, hol az öltözőkben buzdítva a tagokat — hol pedig a foirban s majd a bejárat előtt látható. A pénztárban pedig mosolygó arccal mondja Gonda Laci a jegyet kérőknek, hogy már holnapra is elfogyott minden jegy.

Az előadás kezdését jelzi a csengő, a mikor mindenki siet a helyét elfoglalni. Szinte öröm látni azt a sok bájos várakozás teli szép női arcot: *új publikum! fiatal leányok* a szüleikkel, hiszen egész bátran eljöhetnek és el is jöhetnek minden előadásra, mert arcaikat nem fogja elborítani a szégyen pirja a látottak felett.

Végre hát, a Zilahi által Aradon, a szorosán, művészies ihletséggel vett értelemben: nem a *trágárság* fog szolgálni a művészetek istenének és a közönségnek, hanem az igaz magyar kultúra, erkölcs és művészet fejlesztésére fog szolgálni Zilahi társasága itt e muzsá-templomban?

A mint így elmélkedünk, egyszerre csak: Zichy Géza gróf ünnepi nyitánya hangzik fel az orchesterből és mindjárt meggyőződünk arról, hogy Orbán Árpád karmester dirigálásával nagyon sok jó zenés darabot fogunk élvezni.

A nyitány után ketté válik a kárpit és Somló Sándor prologja után, mit Csiki László adott elő nagy tetszéssel: a napsugaras és virággirlandos, rózsaszínű felhők között mutatkozik be a bájos direktorné Zilahiné Singhoffer Vilma asszony „Tanháuser” Erzsébet belépő dalával.

Zilahinét ismerjük két év előtti vendégszerepléséből; már akkor konstatálhattuk azt a magas zenéi intelligenciát, a szép énektudást és a hang kellemetességét. Azóta Zilahiné csak tökéletesedett minden irányban és benne operánk kiváló erős-égét üd-

vözölhetjük. A közönség zajos tapssal és többszörös kihívással adta tanujelét elismerésének.

Herceg Ferenc „Ö” című szinpadi jelenetében látjuk Ternyei Lajost, a szerelmes színészt, a kinek játékáról a szinpadon való otthonos mozgásáról látszik, hogy nem kezdő színész. Haller Irma, a szegediek kedvence egy csapásra meghódította a közönséget, kedves és becézett operette szubrettje lesz közönségünknek, úgy szintén Parlagi Kornélia is, a kinek szépen fejlődött hangja és minden bizonnyal játéka is, miről bő alkalmunk lesz meggyőződni.

Kellemesen hat, Répásy Gusztika hangja is, a ki a kokotteot igen ügyesen kreálta, hasonló szerepekben, a melyre igen hivatottnak látszik: bizonnyal szokszor fognak vele találkozni. *Gazdy* Aranka fiatal hősnő elegáns megjelenésével, kellemes organummal és tisztán érthető beszédével szintén tetszett. *Mariházy* sokat haladt, a mióta utólszor láttuk, úgy látszik, hogy sok jót fogunk róla még írni. Tolnainé, a mi ismert komikánénk bármilyen kicsinyke szerepben is kitűnő.

„Mohács után” *Bartók* Lajos egy felvonásos történeli darabja előtt *Dr. Várady* Antal „Tragédia” című prologját adta elő mély megihletéssel maga a szerző: a kit igen sokszor a lámpák elé hívott a közönség.

Bartók Lajos egy felvonásos drámája: egy kiszakított hus és vérből való szomorú része a monási eseményeknek.

Bartók Lajos itt teljes megelégedését nyilvánította az előadás felett, a mi tényleg igen jó volt a darab előadásában legjobban kiemelkedtek, *Ternyei, Csiky, P. Lukács Juliska és Borostyán Sári* a kiben igen kedves drámai szendét látunk. Kár, hogy Gázon oly tul pazarolja hangját, kissé higgadtabb lassubb beszéddel, bizonnyal nagyobb sikert ért el. Mohács után: *Ábrányi Emül* „Népszínmű” című prologját szépen adta elő *Gazdy M* riska.

Az ünnepi előadás befejező darabja *Géczy* István „A falusi tréfa”-ja nagy sikert aratott. *Békésy Gyula* népszínmű énekessel és *Karácsonyi Mariska* a széphangu pacsirtával: Aradon újra felvirágoznak a népszínművek. Nem emlékszünk arra, hogy népszínművek. Nem emlékszünk arra, hogy a népszínmű énekest: az utolsó kilenc év alatt oly frenetikus tetszészaj és szünni nem akaró tapsviharral tüntetett volna ki egy a közönség, mint *Békésy Gyulát*, úgy a dait, mint a táncot meg kellett ismételni. *Polgár* Sándor mint mindenkor, most is tudással játszott. *Daróczy* Ilka, mint tüzről pattant menyecske nagyon jól alakított, ugy szintén *Follimuszné és Pajor Agnes* is a társulat erősségei lesznek. *Géczy* darabja után, kit szintén lámpák elé hívott a közönség: az egész társulat *Zilahival* a közepén a Himnuszt énekelte el, mit a közönség állva hallgatott végig.

Gyönyörű volt ez az est, melyet Zilahi, ambiciózus nagyratörő művészi lelkű igazgatónak köszönhet az aradi közönség. De tanujelét is adta a közönség elismerésének az által, hogy Herceg szinpadi jelenete után *Zilahit* tüntetőleg zajos taps között többször a lámpák elé hívta.

AZ „ALFÖLD“ SZÉPSÉGVÁRA.

Zilahyné-Singhoffer Vilma.

EGY MODERN MAGDOLNA.*)

Irta: GAÁL A. ISTVAN.

(Vége.)

— Talány. ha mondom, érthetetlen talány.
 — Hisz a kulcsot ahhoz a füledbe sugta.
 — Ah, vagy úgy! Vissza a kaszárnyába! —
 szólott a kocsishoz, a kocsiba vágta magát s ott
 hagyta a bámuló Mikét.

A főhadnagy már a századnál volt. A fűző ott
 hevert a pamlagon. Karács lázas sietségrel a kabát-
 ja alá rejtette s úgy ment ki, mintha valamit lopott
 volna.

Hazahajtott. A lakásán úgy ahogy volt végig
 dőlt az ágyon.

A fűző ibolyaillatot árasztott. Utálattal dobta el
 magától. Mit is akar tulajdonképpen azzal a nővel?
 Ocsó kalandoknak sohasem volt barátja.

— Tényleg úgy viselkedtem, mint egy éretlen
 diák, — elmélkedett magában. — Egy hölgy, a ki
 Füstösben mulat s hajnalban elmegy egy huszártiszt
 lakására! Pfuj Karács szégyeljed magad! De hát azok
 a könyvek, az a görcsös zokogás, mire a dal indi-
 totta? Nem értem, nem tudom megérteni.

Fejét a kezei közé szoritotta, mert égett, mintha
 minden gondolat tüzzé vált volna agyában.

A mennyezet egyik sarkában nagy pók húzta
 magát össze hálójában s türelmesen várta biztos
 zsákmányát, a körülötte röpködő s zümmögő legyet.
 Tán észre sem vette, hogy a fűzőt, mit csak az
 imént undorodva dobott el magától, ismét a kabátja
 alá rejtette. Ugy aludt el. Késő délután volt már,
 mikor felébredt. A feje nehéz volt, láz gyötörte,
 megmosakodott s átöltözött. Hová? A barátjaival
 nem óhajtott találkozni. Ma nem megy el hazulról,
 Agathához sem megy holnap. A fűzőt elküldi s ne-
 hány sorban kimentí magát.

Eh! írni sem fog, üzeni sem. Ebből majd
 megérti, hogy nem óhajjt vele ismeretséget kötni.

— Egy olyan nővel?! Mi vonz hozzá az a feje-
 delmi termet, az a bársonyos vakító fehér test. az
 ingerlő telt keblek, azok a fekete, villogó szemek,
 az a dús szőke haj! Pfuj, a fehérre meszelt koporsó!
 Miben különbözik a többi bukott nőtől? Talán, hogy
 a cejhét maga fizeti, jobb családból való s finom iz-
 léssel öltözködik? Annál rosszabb rá nézve. De hát
 miért is foglalkozom vele annyit? Nem tagadhatom,
 érdekel. Meg kell tudnom, honnan s mért esett ily
 mélyre. Mégis csak magam viszem el a fűzőjét.
 Okos leszen megfigyelni csupán, semmi egyéb. Nem
 hagyom magam buja szépségétől elragadtatni.

Másnap csakugyan ott volt. Cathrine vette át a
 névjegyét. A kis Cathrine, a ki tegnap meztelen da-
 lokat énekelt megfelelő taglejtésekkel s kánkánt
 táncolt, ma nagyon komoly, szinte ünnepélyes arcot
 mutatott.

Karács átadta a fűzőt. Mintha e percben vesz-
 tett volna komolyságából a kis Cathrine.

— A nagyságos asszony kéreti foglaljon helyet
 a szobában, nem soká várhatja.

Az a szalon bámulatosan finom, s előkelő izlés-
 ről tanuskodott. Nem volt abban semmi cicoma,
 semmi fölösleges. Egy félvilági hölgy szalonja egé-
 szen más képet nyújt. Karácsot leginkább egy Mag-
 dolna-kép kötötte le, a Pompeu Battoni Magdolnája.
 A bűnbánó nőt félig fekvő, félig könyöklő helyzet-
 ben ábrázolja egy barlangban, a melybe csak egy
 kicsiny nyíláson szűrődik be a nap fénye. Dús, sző-
 ke haja rendetlenül omlik le vállaira. Tekintete,
 egész arckifejezése olyan, mintha azt akarná mon-
 dani, hogy sirna még, de nincs már könnye, mit el-
 sirhatna. Előtte nyitott könyv, egy halálfele támaszt-
 va. Minden szimbolikus: a barlang, a halálfele, a nyí-
 lás, melyen az utat talál a nap fénye.

A barlang bizonytalanságot akarja jelképezni, mely a bűnös nő lelkében honol, azt a sötétséget, a melyből a bűn fakad, mert a bűn a fekete éj szülöttje. A halálfeje a mulandóságot mutatja. Aból a szép szőke fejből majdan nem marad egyéb, csak az ijesztő, csuf, meztelen koponya azokkal a borzalmas szemüregekkel. Azok, a kik ismerték, látták azt a szép szőke fejet azokkal a csókra szomjas ajkakkal, melyeken mindig csábító mosoly ült, azzal az igéző szempárral, most utálattal fordulnak el tőle. Mit használnak most az udvaroncok hizelgő bókjai? Mit, a fejedelmi ajándékok és az élvezet gyönyörök? Mindent itt kell hagyni, csak a bűn követ, hogy hangos szóval vádoljon s nagyon jajos a visszhang, mely a vádra felel. Nincs hát mentesség? Ó van, ott azon kicsiny nyíláson beszűrődő napfény jelzi az isteni irgalmat, melyet elnyerhet az őszinte bünbánat. S Magdolna elnyerte azt, mert bűneit könyeivel mosta le s mikor ezek forrása kiapadt, a néma, könnytelen fájdalom tüzeiben tisztítja lelkét a salaktól.

Karács nem tudta róla levenni a szeméit. Szent áhitattal, a legnagyobb megindultsággal nézte. Ugy érezte, hogy az a hatalmas művészi öntudattal megfestett alak megelevenednék s ki akarna lépni a keretből. Ijedten hátrált. Jobbját védőleg emelte mag elé. Szemei lázas tűzben égtek.

— Ne, ne, te szép, te bűnös asszony, maradj még! Még nem vezekeltél eleget . . . szemeid még bírnak a büverővel . . . ajkaid még pirosak s csókra ingerlők . . . karjaid még tudnak ölelni . . . kebled még buján piheg . . . Ne, ne, maradj még, ha mondom! Vesztedre jössz, maradj! Ha majd szemeid kisorsog, ha ajkaid elfehérülnek, karjaid elerőtlenednek s a kebled elfonyadt, hogy senkit bűnbe nem hajthasz s magad sem esel kíséretbe, akkor jöhetsz, nem érhet veszély sem téged, sem engem: akkor nem teszed ki magad a veszélynek, hogy újból viszatérj a barlangba újabb vezeklésre . . .

Puha, meleg kéz érintette. Agatha volt. Igéző pongyolájában valóban fejedelmi alak. Boldog elragadtatással mosolygott Karácsra.

— Barátom, maga a képpel társalog.

Karács végigsimította a homlokát. Mintha álmából ébresztették volna fel.

— Ah, vagy úgy?

— Mondják, az a Magdolna hasonlít rám.

— Valóban, kegyed is beillenek ily keretbe.

— Megrovás, vagy bók?

— Megrovás! Hát van hozzá jogom?

— Legyen! — szolt Agatha esdőleg.

— Mindenesetre inkább szeretném ily keretben látni, mint a Füstösben, vagy a kaszárnyában.

Agatha mosolygott. Karácsot fellázította e mosoly.

— Ugy, ugy csak mosolyogjon, kacagjon rajtam, van rá oka. Ó én naiv lélek, gyermeked kedély, hogy nem tudom megérteni s megbecsülni a

felvilágodottság korának vívmányát, melylyel emancipálta a nőt s elnézi, ha ignorálja a közmorál követelményeit.

A közmorál farizeus. Karács. Azok ítélnék el, azok botránkoznak meg rajtam leginkább, a kik hasonlóképen cselekszenek, csak hogy nem nyiltan, hanem titokban, kellő fedezet mellett, felelős szerkesztő birtokában. Ejh, én ugy tapasztaltam, hogy azok törnek pálcát leghatározottabban a bűnös nők felett, a kik gyáván s lelketlenül a bűnbe taszították őket.

— Ejh asszonyom, kegyed dicséretet vár, hogy nyiltan vétkezzik; mentegetni akarja magát s vádol.

— Még eddig sohasem mentegtettem magam, most azonban fájdalmat okozna nekem, ha rosszabbnak tartana, mint a milyen vagyok.

— Hát még rosszabb is lehetne?

— Igen, ha annak tudatában volnék, Valami-kor, nem is olyan régen, szerettem s boldog voltam. De az én bálványom csak a testemet akarta s ezzel megölte a lelkemet. A szerelem helyébe keserűség lépett, ez töltötte meg lelkemet; feledni minden áron. Újra szerettem, újra csak ugy jártam. Ejh, hagyjuk! De ugy-e. maga nem olyan, mint a többi?

Karács, ugy látszik, nem figyelt rá.

— Minő multja lehet egy oly nőnek, a ki egész természetesnek s ártatlan dolognak tartja azt, hogy egy bűnös lebujban átdorbézolt éj után elmegy egy rá nézve egy idegen férfi lakására folytatni a tivornyát! Ó nincs bűnös volta tudatában! Hát azok a könyvek, az a görcsös zokogás, melyre az a dal indította? Bizonytalanság multja borus emlékeit ébresztette fel benne. Ugy-ugy, vallja be, az Istenre kérem, esedezem, vallja be, hogy bűnösnek tudja magát. A kit a dal zokogásra bírhat, az nem lehet egészen romlott, abból nem vesztethet ki teljesen a tisztesség érzése

— Hisz éppen az a baj, — szolt Agatha fájdalmas mosolylyal.

— Agatha!

— Hát nem volna jobb, ha egészen elmerülne a bűnben, ha lelki világomban teljesen elsötétedne és soha se jutna abba egy kicsinyke fény sem, a mely a teljes világosság után való vágyat ébreszti fel bennem, mit soha el nem érhetek? Akkor nem érezném ama kinokat, miket csak a meghasonlás szülhet; akkor nem kellene minden eszközt, bármily aljas is, megragadnom, hogy elűzzem a mult kinzó árnyait.

— Feledje a multat s kezdjen új életet.

— Nem tudok feledni.

— Higyjen.

— Miben?

— A megigazolásban. Hogy van isteni irgalom, mit elnyerhet a töredelemmel, hogy ez enyhíteni, nemesisíteni fogja szenvedéseit. Feledtetni a multat s életének nemesebb tartalmát ad.

B. Répássy Guszti.

— Ó beszéljen Karács, beszéljen tovább, oly jól esik hallgatnom.

— Kegyed könyezik. Ugy-e hinni fog?

— Hiszek, Karács, hiszek — magának. Nem a hit ébredt fel bennem, hanem az az érzés, a mely legalább ideig-óráig tartó boldogsággal tölt el s nem tart igényt az üdvözlésre. A Lítet gyermekkoromban kellett volna megérlelni bennem, most már késő. Mint gyermek nem hallottam imádságot, csak atyám szitkozódásait, ha vesztett a kártyán; nem láttam istenfélelmet, erényeket, csak bünt, az anyám bűnét, a ki szeretőket tartott s nem egyszer éreztette, hogy utjában vagyok. Maga borzadt Karács? No lám s mégis azt kívánja, hogy feledjek. Nem fogom feledni, mert nem akarok, nem fogok hinni, mert nem tudok. De szeretni akarok s tudok is égő szenvedélyvel, szívem egész érzésével, agyam minden gondolatával. A férfiak, kiket eddig ismertem, gyávák voltak, léhák és üresek. De magában a testi s lelki előnyök a leg-szebb összhangban vannak. Maga nagy és erős, méla tekintetű szemei rejtett szenvedélyt árulnak el, a hangja oly édesen cseng, hatalmas melle nemes szívet takar. Maga tud gyöngéd lenni s én gyöngéd-ségre szomjazom, maga erős és nekem támaszra van szükségem.

Megfogta Karács kezét s szenvedélyvel csók-dosta azt. Karács el akarta vonni a kezét.

— Ne, ne huzódjék tőlem. Hiszen azon a képen is nem bűnöst láttam, hanem a nőt. Bennem se lászon

egyebet, csak a nőt, a ki szerencsétlen s szeretni vágyik. Ne féljen, nem követelek örök hűségét, mert azt én magától nem érdemlem, csak addig szeressen, a mig meg nem un. Aztán eldobhat magától. S én hálás leszek, nagyon hálás. Lesz legalább olyan emlékem is, a melyre gyönyör lesz visszagondolnom, mert férfira akadtam, a kit lehet s kell szeretni. Na, ne fordítsa el a fejét édes, szép poétácskám . . .

Atfogta a nyakát s ajka az ajkához tapadt.

Karács másnap ezt írta naplójá-ba: „Csakugyan nem tudom, vajjon az a bűnös Magdolna lépett-e ki tényleg a keretből, avagy én segítettem egy modern Magdolnát hasonló keretbe?„

E kérdésre Agatha adta meg neki a választ azzal, hogy a mikor napok mulva ismét meg akarta látogatni, legnagyobb meglepetésére nem fogadta. A mindig mosolygó, nagyon szeplős Cathrine kijelentette, hogy Agatha nem fogadja. A mikor késő este hazament, már ott találta Agatha levelét, melyben hosszu, hegyes betűkkel ezeket írta neki:

„Kérem, ne látogasson meg többé. Maga volt az utolsó, a kit fogadtam. Nem fogadok többé sem magát sem mást. Kéj után a lehangolás, szokták mondani, ám a maga arcán nem csupán a lehangoltság, hanem az undor kifejezése ült, a mikor tőlem eltávozott. Igen, láttam, undorodott tőlem, utált s alig várta, hogy távozhassék. Odakünn bizonyára mélyen fellélegzett, mint mikor az ember valamely füledt, poshadt léggel telt kriptából a szabad levegőre jut. Azt hittem, hogy maga nem olyan, mint a többi. Szerettem Karács, értsen meg jól, szerettem végtelenül s e tudat boldoggá tett. De maga undorodott tőlem s mikor távozott, úgy néztem utána mint a kit sohasem látok többé viszont. Ugy éreztem, a lelkem szakadt utána. Boldog, nagyon boldog voltam a tudatban, hogy szeretek s ez az érzés megtöltötte egészen eddig üres lelkemet. S maga azzal, ismét eljött, megölte a boldogságomat. Akkor utá-lattal távozott tőlem s én éreztem, hogy ezt nincs jogom a szemére hánynom. De hát miért jött el ismét? Jól tudom, Karács, a szép testemér, villogó szemeimért, a szenvedélyességemért. A vére hajtotta megint hozzám, hogy aztán ismét undorral, utá-lattal távozzék. Így jár kánya a dögre. Ha nem lát-tatta volna többé magát, szerettem volna mindig, a neve imádság lett volna ajkamon. Ám így megvet-tem magát is, mert maga is csak olyan, mint a többi, maga sem férfi, csak himnemű ember. Teme-tek, Karács, temetem a boldogságomat, reményei-met, a hitemet, hogy valaha férfiura találok. Nem is keresem többé. Akkor azt mondta, hogy én is bele-illenék egy oly Magdolnakeretbe. Nos hát belépek, csak hogy más környezettel. Nem rejtőzöm barlangba, hegyes kövek közé, biblia meg halál-fő társaságában, hanem elmegyek oly helyre, a hol nem ismernek s

mutathatnak ujjal reám. Ott mindenütt, a hol csak tehetem, mesét mondok nememnek a himnemű emberek hitványságáról, üres léhaságáról, gyáva lelketlenségéről. Mert telve van az én lelkem ily mesékkel; az utolsó fejezetet maga adta hozzá Karács. Talán akad — ezer közül, ha egy is — a kinek használhatok ezzel. Ez lesz az én vezeklésem, életem célja, a borus mult feledte öje, megkínzott lelkem tartalma, melyért nem érhet c-alódás soha.

SAISON.

AZ ÚJ REZSIM.

Kedves Honisch!

Szinte gondolom, hogy kitalálta, kit értek én új rezsim alatt. Nos, ugy-e? Zilahit és Zilahinét.

Hogy mért Zilahinét is?

Engedje meg, ez furcsa kérdés. Minden jól be rendezett házasságban az asszony is annyi részt vesz ki magának a rezsimból, mint a férj. Néha többet, sőt legtöbbszöire. Itt vagyok magam a példa. Ha színigazgatóné volnék, színigazgató volnék. Erti ezt?

Az új rezsim tehát beköszöntött. Mi közöm nekem ahhoz, hogy milyen . . . hogy is mondják . . . auspiciumok között. Rám nézve az új rezsim kellemetlen, azt mondhatom. Az uram, aki azt hiszi magáról, hogy nagy nőhódító, az ujjain számlálgatja, hogy hány primadonnának fog kurizálni. Nem előttem. No hiszen még az kellene. Annyit hallottam, hogy sokáig nézi az új színésznők arcképeit a kirakatok előtt s hogy ilyenkor elméleti nőcsábítással foglalkozik, az szinte kétségtelen. Mérlegeli a sanoszokat. Ugy ismerem az uramat, mintha a lelkébe látnék.

De hát ennek, kedves Honisch, nem lesznek komoly következményei. A mikor én az első tevét keresztülfűzöm egy tű fokán, akkor jut az uram olyan helyzetbe, hogy én féltékeny lehessék. A színésznők ma már sokat engedtek a naivitásból s nem tekintik már végcélnak a hódítást az életben, mint inkább a színpadon. Belátták, hogy több babért és több gázsit hoz az, ha a monoklis gavallér a földszintről tapsol neki, mintha csengő aranyban váltaná be lelkesedését. Mert a csengő arannyal együtt jár a nimbusz foszlása, a plátói imádat pedig sokkal célszerűbb és sokkal jövedelmezőbb.

Hogy tehát az uram felől nyugodt lehetek, azt maga is belátja. De meg azért is nyugodt lehetek, mert a Zilahi társulatában gondolom, nem tud majd lábra kapni az a szokás, hogy a színésznők udvarlót tartsanak. Sokkal közelebb állnak Zilahi önérzetes művészi törekvéseihez, semhogy a Zilahi fegyelmére rászorulnának. Mert Zilahi tudja jól, hogy az udvarló csak nehéz *slepp*, a mely iszapba huzza a művésze-

tét, míg a személyektől független színésznő olyan gyémánt, mely nem vet árnyékot. Az olyan csokor, melyért rekompenzáció jár, kikötkenti a művészi keretből az egyéniséget és szerelmes nővé teszi, a mi nem mindegy.

Egyébként az új rezsim csak annyiban kellemetlen, hogy az uram ez elveket nem tiszteli, inkább tisztelné a színésznőket.

Tudom azonban, hogy a színésznők viszont őt nem tisztelik, ami meg az én hiúságomat érinti. Ha a férjem a színésznők iránt vonzódik, ezt nem is nagyon bánom, mert ez olyan divat, mint a zsur, a Fregolina és a Napoleon kalap. De hogy az uram a maga érzelmével nevetséges marad, ez az, ami fáj. Egyébként kihuznám az uram fülét, ha megtudnám, hogy csak ismer is színésznőt. Hogy ez micsoda következetlenség? Nem látok benne következetlenséget, mert igazam van.

Üdvözl:

Eveline.

U. i. Majd elfelejtettem megtudakolni, hogy bűn-e az, ha az ember a májusi ájtatosságon a szomszédnőjét megcsipi? Válaszát várja

Eveline.

BALASSA ÉS ANNA.*

Balassa.

De hogy megnőttel, megszépültél!

Anna.

Es te,

Minő hatalmas férfi!

Balassa.

Csatán, viharban éltem én azóta!

Anna (szemrehányón)

S az egri várt kerültem!

Balassa.

Mert kerültem

Mindaz, mi falak közé volt bezárva,

Köszáltam egymagamba, szabadon

Erdőn mezőn. Hallgattam a vadon

Zugását és fürödtem napsugarba!

Magamnak éltem és ha volt kalandom,

Nem kellett arról szépen számot adnom

Apám uramnak, jól nevelt gyermekként!

Csatáztam, vívtam s táboroztam önként.

Ott volt lakásom hova paripám

Kipányváztam s ha gyomrom néha tán

Korgot, hát irtam verset az alatt

Es faltam a szellőt, holdsugarat.

Virágok illatát. Olesó a löre,

* Mutatvány *Martos* Ferenc „Balassa Bálint“ című történeti színművéből; melynek nagysikere volt a Nemzeti színházban.

De legalább csömört nem kapni tőle.
Ruhám kopott volt, hébe-hóba fáztam,
De legnagyobb ur voltam a házban.

Anna.

S apád fájdalma nem jutott eszedbe?
Es mindazoké, kik egyszer szeretve
Csüggődnek rajtad?

Balassa.

Tudtam, hogy a siker mindent felejtet egykor.

Anna.

Mert magad is felejtéd a szép, rózsás
gyermekkor

Em'égeit . . .

Balassa.

Az égre, nem! Utaim felett
Nekem mindig egy csillag ragyogott . . .
Es most látom azt az csillagot.

Anna.

Öt év! Hány lányhoz irtál verseket
Azóta . . . Máriához, Czéliához,
„Az Zsuzánna egy szép német leány,
Bécsben lakik Tifingraal utcáján,
Piros rózsza tündöklök erezáján
Gyöngykaláris tetszik az ajakán!„ . . .

Balassa (félbeszakítja.)

Kérlek ne folytasd. En mondom neked
Mindez csupán költői képzelet,
Fantázia. Tulajdonképen ők
Nem is élnek, nem is igazi nők,
Csak ábrándkép, mely itt-ott felragyog,
Mikor a vágytól már már sorvadok
Egyetlen egy után, ki, messze távol
Utak ködében állandóan világol!

Anna (nevetve.)

S Fatméi a bégnek „éjszemü leánya“,
Ő is csak ábrándkép?

Balassa (félre.)

Vigye a kánya

E faggatást. (Fent.) Hát ő is, persze.

Anna.

Lám,

Igy fülletesz majd, mindjárt gondolám.

Balassa.

Szép faggatóm, ki ezzel lelkemet
Lebűvölöd, — könnyü a felelet
Vádló szavadra. Hát megvallom: édes
Barangolásom, vad magányom, kétes
Kalandjaim szindus terét csupán
Kinzó vágytól egy nő arc után
Cseréltem föl egy fényes környezettel,
Vagy azt hiszed, lett volna más erő, mely
Kitéphetett vón korlátlan nagy uti

Gazdy Aranka.

Tengődéséből? Rózsatestü huri,
Csillagos ég alatt megálmodott
Szép álmaimnak szöghaju tündére
Utánad jöttem kezéd intésére.
Ki szóltál hozzám, egyszerű kopott
Lovagodhoz nem hallható szavakkal!
Im, lóra pattan és Pozsonyba vágat
Vitézed. Türi, hogy mondhassák róla:
„Ráhúzták lám a nagy kalandozóra
A spanyol csizmat mégis! Bérez, vadon

Helyett királyi kegy, rang és vagyon
Csak többet ér hát! „ . . . Gunyt, gonosz beszédet,
Pompát, mely fojtogat, bókot mely éget,
Mint jámbor bárány, szépen elnyeli —
S te kétkedel!

Anna (megengesztelődve, kissé tréfásan.)

Oh, mert göggel teli
Vas lelke, jól tudom, mily ovandékony,
Ha véletlen rátűz parázsszem s vékony
Derék, S ha férfiakkal szemben nyers, székimondó
Tudom, ha lánc előtt áll: ravasz hétszínű golyóhó.

Balassa.

Ravasz! Sohsem! Tán könnyen lobbanó.
A pillanat, villámként illanó,
Rossz végzetem De most úgy érzem
Örökké tart a pillanat varázsa,
Mert szép vagy, oly szép, mint a szerelem:
Es lángra gyújtó, mint vérem folyása.
Egy mindenség előtt állok, remegve
A boldogságtól és halát rebegve,
Hogy az enyém lett. (Megragadja kezét.) Jer hűt!
Jer velem!

Anna (riadtan)

Kövessetek? Egyedül? Így? Nem értelek.

Balassa.

Menyaszonyom vagy. Jól tudod, mint gyermek
Már eljegyeztelek. Egy napon
Kékön . . .

Anna (fölnevetve.)

Szép háztüznézés, mondhatom,
Hát ugy tudod, hogy ez a módja ennek?
(Kacérul.) S a széptevés, udvarlás hol maradt?
S nem gondolunk rá, hátha kosarat
Kapunk? Megszökni, meg sem kért arával,
Es egybekelni, titkon, — ez reád vall.
Losonczy Annát, tudja meg, barátom,
A királynétől kell megkérni, ha
Komoly szándéka van; másképp soha
Nem kapja meg s legény legyen a gáton,
Hogy a királynét is megnyerni tudja.
Ugy jöjjön, mint nemes lovaghoz illik,
Másként kifele áll szekere rudja.

KRÓNIKA.

A VASHID.

Arad, május 3.

Ne fordíts, kedves olvasó, mert a vashidról még olyat is lehet írni, a mit eddig se nem hallottunk, se nem olvastunk. Pedig ugyancsak sokat beszéltek és irtak is a vashidról s a téma, hogy terminust használjak, kimerült. A vashidat százszor és egyszer

elnevezték tengeri kigyónak, pedig nem az. A vashid egyszerűen botlás kérdése. Arad város botlása, hogy nem tudott magának protekciós képviselőt fogni. Nincs emberünk odafönt, aki, mint Csák Cirkjék tette Wlassichnál a templommal, keresztül hajszolja a vashidat. Választottunk egy érdemekben megöregedett embert, aki azonban nem elég erélyes, és mondjuk nem elég leleményes, hogy ilyen dolgot meg tudjon csinálni. Kibuktattuk Hieronymit, pedig csak egy szavába került volna s kaphatnánk akár kilenc vashidat.

Szerencsénk, hogy Barabás Béla aradi ember. Ő viseli gondunkat odafönt. Ő interpellál a mi érdekekünkben, ő tesz-vesz a mi javunkért, pedig ő, jól tudom, Nagyvárad érdekeinek képviselője.

Lám, itt is mekkora tétel a protekció. Városi érdek, kulturális érdek, svábok magyarosodása mind olyan bliktri, mely teljesen elesik a másik nagy kérdés mellett, van-e protekció? Ha nincs protekció, nincs vashid, nincs magyarosodás, nincs semmi. Ha van befolyásos képviselő meg lesz minder, s még hozzá elő sem kellene hozakodnunk avval a gyöрге indokolással, (a melyre odafönt különben is füttyülnek) hogy meg akarjuk magyarosítani az ujaradi svábokat. Hát ez annak az ehibázott lépésnek a következménye, hogy nem fogtunk (legyünk csak őszinték) magunknak minisztert, akinek nem kell másoknál antisambriozni, hanem ha akarja, egy tollvonással olyan vashidat épít nekünk Arad és Uj-Arad közé, hogy megöszülhetnénk a gyönyörűségtől.

Most már ugy tetszik a kérdés, mintha Salacz Gyula volna oka annak, hogy nem kapunk vashidat. Pedig nem oka. Salacz Gyula sokkal több érdemet szerzett magának Aradváros fejlődése körül. semhogy a szemrehányás egy árnyékával is közeledhetnénk hozzá. Nem tehet ő arról, hogy nem miniszter s hogy szegény ember, aki a saját zsebéből nem tud hidat építeni. Salacz Gyulát tehát nem szabad okolnunk azért, hogy nem fogunk vashidat kapni. Értem az olyan vashidat, mely nekünk megfelelne. Valami negatív oka lesz annak, az tudniillik, hogy nem választottunk befolyásos embert. A mai világban vashidat is protekcióval lehet kapni s hiába lesz népgyűlés, deputáció és vezércikk, ez nem termi meg a vashidat. Még türelmünket is hiába vetjük el magként, ez legföljebb rózsát terem, de vashidat soha. Mert azzal a gondolattal meg kell barátkoznunk, hogy nem lesz karcsu kis vashid, mely oly ügyesen lebonyolítaná a forgalmat a Bánát és Magyarország között, mely átszállítaná az ujaradi svábokat esténként a magyar színházba és melynek segítségével Arad zsebvágthatná a pótadót nem ismerő Uj-Aradot.

De különben a helyzet nem olyan vigasztalan. Mindenképen meg kell nyernünk a jövőre keres-

Borostyán Sári.

kedelmi miniszter kedvét. Válasszuk meg akár mi-
nek, ha tiszteletbeli állatorvosnak is, de tegyük
aradi emberré. Válasszuk meg a mindenkori pénz-
ügyminisztert tiszteletbeli főorvosnak vagy tüzoltó-
parancsnoknak, mert hiszen a pénzügyminiszterrel
is jóban kell lennünk, Szóval stréberkedjünk, mert
ez meghozza majd a vashidat, meg az ujaradi svá-
bokat, kikre olyannyira fáj a fogunk.

KRONIKÓR.

PUSZTULÓ FAJ.

(Regény.)

(4. Folytatás.)

— Az „ALFÖLD“ számára írta: KOSZTKA MIHALY. —

Tallián báró ekkor már messze járt fogatán.
Olyan álmódzás féle vett erőt rajta. Fülébe zsongott
még mindig Sztáray pár szava: Margit, az egy an-
gyal. Azután a kis Ilma arany-szőke hajás fejecskéje
toppant eléje. Epen a Reingruber-palota előtt haladt
kocsija, hirtelen megállította a fogatot és bement a

kapun. Valami magnetikus erő vitte fel a lépcsőkön
a saját magával küzködő embert. Mikor a szőnyeges
lépcső első fokára hágott, még azt se tudta, mit akar
ő itt tulajdonképen, de mikor az utolsó fokról az
előszobába lépett, már határozott. A kis Ilma gyer-
mek-lelke izgatta: ennek fog udvarolni és elveszi az
— angyalt. Az inas kitárta a szalon ajtaját és Tal-
lián báró mosolygó arccal lépett be.

A szalonban csak Ilma volt. Barna, testhez álló
ruhája szépen formálta ki finom alkatának idomait,
míg a keblén rengő piros szegfü-csokorról halvány
piros rózsapirt vetett a visszaverődő fény arcára.
Tallián édes érzettel nézte a kedves gyermeket, a
lépcsőnázi gondolata szinte megdőlt. Sietve közele-
dett hozzá es ajkán egész kérésleg hangzott a szó:

— Csókolom kezeit.

Ilma ajkán hamis mosoly csillant meg, mikor
hőfehér, apró kezét Tallián elé nyújtotta s negéde-
sen kérdezte:

— És megcsókolná?

— Végtelen boldog lennék.

— Legyen az.

S belefektette puha, meleg baba-kezét Talliánéba,
ki lassan emelte ajkához s hosszasan megcsókolta.
Ilma hirtelen huzta vissza kezét, míg arcára most
már más pír is festett bíbor rózsákat a csokorról
visszaverődő hajnali színen kívül.

Azután leültek. Ima, mint egy vidám, dalos
madár csevegett. Bohóságot bohóságra, hangjában
volt valami a pajtáskodás bizalmosságából. Néha-
néha megkapta Tallián kezét, mikor meg észrevette
szelességét, olyan könnyörgő szemmel tudott nézni.

— Margit hol van? kérdezte Tallián hirtelen
beszéd közben, minden apropos nélkül. Ilma tiszta-
fényű szeme egy pillanatra megzavarodott. Kérdés és
féltékenység, sejtés és visszautasítás, bizalom és
gyűlölet villant fel aztán tekintetében. Kissé vontat-
ott, fátyolozott hangon kérde:

— Unoka nővérem?

Most azután Talliánon volt a csodálkozás sora,
most az ő arca ment át különféle változatokon: a
semmi sem tudó kérdés, józan kiábrándulás, lemondó
sajnálkozás és mindent tudni vágyás érzelmei tükröz-
ődtek vissza arcán. Ilma látva a zavart, tovább be-
szélt:

— Persze maga nem is tudta. Pár év előtt jöt-
tünk Pestre és Margit mindig csak mint hugát mu-
tatott be a társaságban és így alig tudta valaki, hogy
mi unokatestvérek vagyunk. Őh ő jobban szeret en-
gem, mint unokatestvért szeretni szokás és én is
őt. Apró gyerek leány voltam, mikor Ferenc bácsi
magához vett. Szüleim és senkim sincsenek?

Elhallgatott. Tallián meg azt gondolta: így te-
hát csakis udvarolni lehet neki. A milliók Margité.
Ilma felállt.

— Hivom Margitot.

Tallián szinte felállott, megfogta a leány kezét és gyengéden leültetni kényszeríté.

— Maradjon kérem, vagy talán szabadulni akar tőlem. Lássá én olyan szívesen csevegek magával. Lelkem mintha felfrissülne, megifjodnék maga mellett, olyan jóleső melegség jár át, ha maga mellett lehetek.

Ilma neki pirulva hallgatta Talliánt s mikor elhallgatott, nem is mert rájá nézni, zavartan babrált szegfűivel. Lassan azután megint elkezdtek bizalmaskodni, kacagó hangja megint felszengett, aranyos bohóságai újra kitörtek naiv lelkéből és a báró mohón szitta fel szavait, kedélyének derűjét, mint a tavaszi illatot. Nagysokára mikor a báró felállott bucsuzkodni, a leány szinte elszomorodott.

— Már megy? Nem várja meg Margitot?

— Nem lehet, sürgős dolgaim vannak, majd máskor.

— Akkor hát menjen.

Miközben kezét nyújtotta Talliánnak, ünnepélyes komolysággal mondta:

— Elbocsátom.

Bágyadtan ereszkedett le a diványra Ilma, hogy az ajtó bezárult Tallián mögött. Lázás agygyal figyelte a hogy a báró az előszobában felöltőjét vette fel, a mikor az inas kibocsátotta az ajtón. Az ablakból még utána lesett, mikor kocsija elrobogott. Kezeit dobogó szívére szoritotta s úgy járt le s fel a szalonban. Nyugtalanág gyötörte, valami félelem szállotta meg, azután köny szökött szemébe s meg-megránduló ajkkal suttogta:

— Nagyon, nagyon szeretem.

III.

Tallián báró ezután rendes látogatója lett a Reingruber-szalonnak. Egyenesen és biztosan haladt célja felé. Ilmával sokat foglalkozott, de azért sohase mulasztotta el Margitot megbókolni s Margit ilyenkor boldog volt.

Sztáray mind világosabban látta bekövetkezni sejtelmét. Margit, dacára hogy mellőzve volt, nem tudott a sima világfi hatása alól szabadulni. Megszerette őt. Szerette őt mind a két leány szenvedélyesen és mindketten rejtegették szerelmüket.

Az erős megfigyelésű Sztáray látta csak mind-ezeket s rettegve nézett a kifejlődés elé. Mi lesz ebből? Kérdezte százszor is magától. Ha Margit lesz a győztes, Ilma talán belepusztul szerelmébe, ő pedig a reményt is elveszti Margitot birhatni, ha pedig Ilma szíve kerül ki diadalmasan, úgy Margitot törli meg a csalódás és ő megint elvesztette őt. Érezte, ebben a játékban csak ő a vesztes mindenkép.

Előre látta a veszélyt és nem tehetett semmit, hogy meggátolja. Tán ha komolyan fellépne Margitnál, még meg tudná szívét nyerni, hanem ennek még a gondolatától is irtózott. Ő avatkozzék anuak a leánynak a szívvilágába és tgye esetleg tönkre

boldogságos álmát, kit csak boldognak akart látni, ezt sohase tudta volna megtenni. Nemes lelke vissza riadt ettől. Rábizta ezt vakon a sorsra.

Mindnyájuk között a kis Ilma volt a legboldogabb, hiszen ártatlanságában és vak szerelmében hogyan is tudhatott volna még az emberi komisságról. Meg hogyan is kételkedhetett volna, hiszen ő kapta a legszebb virágokat a bárótól, bársonyos kazettáját pedig sose feledte megtömnni Kuglerrel. Hanem azután voltak keserves napjai is, mikor a féltő szerelme idegen érzelmeket lopott lelkébe. Mikor egyszer egy fagyos, téli napon Tallián ibolyacsokorral kezében lépett be hozzájuk és eszavakkal nyújtotta át Margitnak: Olaszországból hozattam magának. Oh akkor féltékeny irigység fojtogatta, hanem mikor Tallián hozzájött s gomblyukából kivette piros szegfűjét odanyújtotta neki, mint meleg lehellet az ablaküvegről, úgy tűnt el irigysége.

Bámulatos könnyűséggel tudta Tallián ezt a két leányt vezetni anélkül, hogy többet árulna el egynek, vagy másnak, mint a mennyi rontaná tervét.

Margitnak beléremegett szíve, mikor felszitta az ibolya finom illatát, Ilma pedig boldog volt, hiszen az ő keblén volt az a virág, amelyet neki nyújtott.

Ilyen virággal kezében a kis Ilma óra számára el tudott ábrándozni. Fel-feltörő szerelme néha könynyeket lopott szemébe. Aztán boldogan és édesen elmerengett azon, hogy mi is lenne akkor, ha egyszer a szép báró azt mondaná neki: szeretlek kis Ilma, légy az enyém.

Édes borzongás futotta át testét e gondolatra s kezei akaratlanul dobogó keblére tapadtak.

Pedig nem úgy történt, mint azt a kis Ilma aranyfelhős tündéralmaiban elgondolta.

(Folytatjuk.)

RENATA.

— Olaszból. —

Ha a világnak kincse vón' enyém,
Mind tereád, testedre költeném,
S volnék Krisztus helytartója, a pápa,
Hogy meglátnám csodás szemeidet
Miattok megtagadnám a hitet
A Vatikán legszentebb templomába.

Király ha volnék, szolgál a föld népe,
Egy csókodért trónom adnám cserébe.
S ha Isten volnék, ura a világnak
Fölvinnélek magammal a menny égbe,
Téged ültetnélek magam helyébe.
S én, térdre borulva, téged imádnálak.

MAIONE VINCENZO.

IRODALOM.

Pálinka Dalok. Thewrewk Árpád ismert fővárosi író a pálinka ivás ellen írt verseket, melyeknek kiadását: indokolta a magyar ifjúsághoz írt előszavában. A verses füzetből mutatványképen mi is közlünk néhányat valamint az előszót is.

1.

A pálinka agyromboló szesz:
A ki iszsa hamar rabja lesz.
Szerencsétlen az a ki
Bilincseit viseli.

44.

Fájdalom, már majdnem mindenhol
Csábit nőket is az alkohol!
Mily undok, mily ijesztő
Szeszitaltól részeg nő!

46.

Nem pálinka szerzett hont nekünk.
Pálinkázva bukunk s elveszünk.
Test- s eszrontó pálinkát,
Magyar nép, ne igyál hát!

Magyar ifjúság!

„Pálinkadalok“-at írtam. Mily merész-ség! Sőt ki is nyomattam. Ez már több, ez vakmerőség! Ugyan miért? Azért, mert „Pálinkadalaim“ sok, nagyon sok, sőt mondhatni a legtöbb magyar embernek nem lehetnek ám inyére. Az okok, melyeknél fogva „Pálinkadalaim“ egyáltalában nem tetszhetnek, a következők:

I. Sok, de nagyon sok nálunk a „szeszimádó“. Ezeket természetesen bántja az, ha valaki „bálványukat“ megtámadja.

II. „Pálinkadalaim“ azoknál sem részesülhetnek tetszésben, a kik barátságos viszonyban akarnak maradni a szeszgyárosokkal, a kiknek üzleti érdeke azt kívánja, hogy a magyar nép, ha tönkre megy is, mennél több szeszt fogyasszon.

III. Azoknak a száma is nagy, akiknek az atyjok, testvérök, nagybátyjok, apósuk vagy más közeli vagy távoli rokonuk szeszárúsítással, pálinkaméréssel vagyis a magyar népnek rendszeres megmérgezésével foglalkozik. E szeszárúsoknak, valamint a hozzájuk tartozóknak nem tetszhetik az, ha valaki a szeszélvezet ellen szól. Ez világos dolog.

IV. „Last not least.“ „Pálinkadalaim“ azon hirlapíróknál sem arathatnak tetszést, a kik a szeszgyártulajdonosoktól, a szeszfőzőktől és szeszárúsoktól vajmi szép összegecskéket kapnak a „hirdetés rovat“-ban közzé tett reklame“-okért.

A magánérdekek szolgálatába még nem szegődött fiatalsághoz fordulok tehát azon kéréssel, hogy olvassa el figyelemmele „Pálinkadalokat“ és

P. Lukács Juliska.

vésse még fogékony szívébe azon igazságokat, melyek bennök foglaltatnak, s akkor ő is azon meggyőződésre fog jutni, hogy a magyar alkoholkérdésnek mikénti megoldásától a csekély számánál fogva amugyis nagyon komoly sőt (— ellenségektől levén körülvéve —) majdnem kétségbeejtő helyzetben levő magyar népnek egész jövője függ. „To be or not to be, that is the question.“

Kelt Budapesten, 1902. ápril 22. Thewrewk Árpád, az „Országos magyar alkoholelleses egyesület“ igazgató-választmányi tagja.

*

Napszámban. Érdekes verses könyv fog megjelenni pünkösdre: Faragó Rezső, hirlapíró ismert poetánk adja ki első kötetét. A közönség körében máris óriási az érdeklődés Faragó könyve iránt. Szerző az alábbi előfizetési felhívást bocsátotta ki: Napszámban — vereskönyv. — A kinek évek óta, nap-nap után kró-

nikákat írok a valóságról: azokhoz most az álmoknak rimekbe kötött színeivel köszöntök be. A míg a megtörtént meséket róttam, ezalatt szedtem versekbe a másik világ hangulatait. Amazokkal hűségesen szolgáltam Közönség gazdámát; emezeket is neki ajánlom: fogadja szeretetébe. Verskötetet adok ki, a mely pünkösöd táján jelenik meg. e levél fején olvasható címmel. Előfizetési ára két korona lesz. A kik előfizetők gyűjtésére vállalkoznak, azokat ezért a szép erényükért öt könyv után egy tiszteletpéldány illet meg. Arad, 1902. április hó. Faragó Rezső, az Aradi Közlöny szerkesztőségében.

Arad színészete írásban és képben. A Benedek Árpád szerkesztése alatt álló *A vidéki színészvilág írásban és képben* című irodalmi vállalatnak ma jelent meg a második füzet, mely az aradi új színtársulat ismertetését foglalja magában. A terjedelmes almanak kiválóan elegáns kiállításban hagyta el a szíj őt s tartalmára nézve a folyóirat első füzetét is felülmúlja. Benedek Árpád izléssel állította össze a füzetet, melyhez *Institoris* Kálmán polgármester előszót írt. A gazdag szöveget a színtársulat összes női és férfi-tagjainak arcképei díszítik, valamennyi a legsikerültebb kivitelben. A füzet tartalmazza *Herczeg* Ferenc „Ö” című egyfelvonásos vigjátékát, *Abrányi* Emilinek, *Várad* Antalnak, *Szávay* Gyulának és *Balla* Miklósnak prólogját, részleteket *Bartók* Lajosnak és *Géczy* Istvánnak a bemutatón színrekerült darabjaiból. Önálló cikkel szerepelnek *Edvi Illés* László, dr. *Meszlényi* Antal, *Sváb* Tivadar, *Faragó* Rezső, *Losonczy* Zoltán, *Zima* Tibor, dr. *Tolnay* János és *Kinczig* Ferenc. Az almanaknak legterjedelmesebb rovata az: *Aradi színtársulat* című, mely a társulat tagjainak ismertetését foglalja magában *A füzetből* közlünk több képet és *Szávay* Gyula *Operett* című versét. A díszes almanak minden könyves boltban egy koronáért megszerezhető.

Borus történetek címen jelent meg egy novellás kötet: Hogy borus történetek lehetnek a kötetben már a boritékról is lehet következtetni, a mely olyan szomorúan sötét színű — mint a történetek minden egyes alakja. Az elbeszélések éles megfigyelésre vallanak, a társadalom azon rétegében, a hol a bűn könnyen szerzi áldozatait. Reméljük, hogy még igen sokszor fogunk Gaál és Istvánnal a „Borus történetek” szerzőjével találkozni, a ki kezdő író létére igen szépen tudja Írás fonálát vezetni: az olvasó nem sajnálja azt a pár órát, mit a „Borus történetek” elolvasásával eltöltött. A könyv ára 2 korona, megrendelhető a szerzőnél. Budapest, VII. Miksa-utca 17.

A NAGY VILÁGBÓL.

— A Fehér Kereszt országos lelenezház egyesület aradi fiókja igazán messzemenő jó ekonyiságot gyakorol — és hogy mennyire megfelel a ne-

mes intencióknak, azt a mult héten tartott közgyűlésen tapasztalhattuk az igazgatóság jelentéséből.

A jelentés, mely Lejtényi Sándor titkár szerkesztésében nyomtatásban is megjelent, még olvasmányos is elég érdekes, a meggyőző adatok egész sorát tárja fel a füzet, melynek bekezdő része a következő:

Örömmel jelenthetem, hogy egyesületünk az elmúlt 1901. évben minden oldalról erősödött és kitűzött emberbaráti hazafias célja felé hatalmas előhaladást tett.

Tú'esve ugyanis az első év kezdetleges nehézségein, a szervezés és a munkafelosztás számos akadályain; működésének ezen második évében már az öntudatos munkálkodás és célirányos haladás terére lépett s úgy az igazgatósági, mint a választmányi és egyéb bizottsági ülésein nemcsak életre való, hanem praktikus haszonnal is járó határozatokat hozott és léptetett életbe. Így a márc. 17-iki és dec. 4-iki igazgatósági, illetve választmányi ülések kimondják és határozattá emelik, hogy az igazgatóság a magas belügyi kormányánál, a választmány pedig a társadalomban mozgalmat indítanak egy lelencház építése ügyében; mi végből átiratok szerkesztésére kérettek fel Arad megye és Arad szab. kir. város törvényhatóságai a magas belügyi kormányhoz, valamint az összes arad megyei orsz. gyűl. képviselők az együttes közbenjárásra. S habár a mozgalomnak ez ideig még eredménye nem volt, de ilyen hatatós erkölcsi támogatás mellett a biztos siker reményében ringathatjuk magunkat annyival inkább is, mert a választmány társadalmi akciójáról, melyet ugyan már a folyó évben fejtett ki, csakugyan fényes eredménnyel számolhatok majd be a jövő évi jelentésben.

Az egyesület vezetőségében is több személyváltozás történt, Fábrián Lásztó főispán állásától megváltván, nejevel együtt az elnöki tisztségekről lemondottak s helyükbe Urbán Iván főispán és neje választattak meg nagy lelkesedéssel: a városi hatóság képviselője pedig Salacz Gyula polgármesternek orsz. gyűl. képviselővé történt megválasztása folytán Institoris Kálmán új polgármesterre szállott át; s végül, özv. Andrányi Károlyné leköszönésével a taggyűjtő bizottság elnökévé Reicher Károlyné választatott meg. Ezzel kapcsolatban az egyesületi tagok száma is vagy 100 taggal szaporodott, s így a tagok jelenlegi száma, a kilépettek tekintetbevételével 490-re emelkedett, melynek arányában a női választmány tagjainak száma is 70-re emelkedett.

December hóban gr. Breda Viktorné elnöklete alatt vigalmi-bizottságot alakított az egyesület, melynek működése már a folyó évre esvén, a jövő évi jelentés keretében fogok róla beszámolni. Az év folyamán volt egy közgyűlés, egy igazgatósági ülés, három választmányi és több bizottsági ülés.

A titkári ügyiratok száma 14 ügyben 32 drb. volt, melyek rendes könyvelés alatt állanak.

Ezután egész sora következik a kimutatásnak, az intézeti forgalomról, a működés, a vagyoni állapot: a mint a mérlegből látszik igen fényes eredményt mutat fel.

Hogyha az aradi Fehér kereszt egyesület a jövőben is ilyen eredményeket tud kiutatni, akkor joggal elmondhatjuk: hogy annak tagjai az ember-szeretet jegyében, a gyengék, a nyomorultak, az anyátlan csecsemők gyámolításában mindenek felett nagylelkű példás áldozatra képesek, minden esetre a vezetőség fáradhatlan munkásságának igénybe-vételével.

+ **Bohéme lakomája.** A színházmegnyitás ünnepére s az aradi színtársulat vendégeinek tiszteletére csütörtökön este lakoma volt a Fehér Keresztben. Kedélyes, jó hangulatu társas vacsora, melyről mindezek dacára egész más szempontból akarunk írni. A vacsorán ugyanis megjelentek a fővárosi vendégek, köztük gróf Festetics Andor, Váradi Antal, Prém József, Bartók Lajos, Kacziány Géza stb., s ezek egyike *Bartók* Lajos beszédet mondott a színházak mai irányáról, állapotáról, sülyedéséről és korpumpált voltáról.

Ilyen beszédet fehér asztalnál még nem hallottunk. Ez a gyenge testalkatu ember olyan tüzes filippikát mondott a fővárosi színházak dekadens irányáról, amelyet ennyire nyíltan alig mert még valaki kimondani.

A decentralizáció embere Bartók, aki Zilahi aradi vállalkozását a direktor pályafutásában előlépésnek tartja, dacára annak, hogy a Nemzeti Színház deszkáiról lépett le az aradi színház igazgatása kedvéért.

△ **Zilahi Gyula bucsuzása.** Az immár legkedvesebb vidéki direktor megharagudott a legelső magyar színház vezetőségére s egyszerűen fakepnel hagyta azt. Nem ide való fejtegetni neheztelésének okait, elégedjünk mi meg azzal, hogy az ő haragjából mi aradiak huztuk a legnagyobb hasznot. Ha az nem keletkezik, úgy az aradi színháznak most nem Zilahi lenne az igazgatója. Pedig ez elég baj lenne a mi színházkedvelő közönségünknek. Zilahi tehát, mint említettük, haraggal vált meg a budapesti Nemzeti Színháztól. Egy kis oxymoron van azonban a haraggal teli távozás és a bucsuzás között. Ezt azonban az magyarázza meg, hogy nem Zsültre haragudtak, (van is neki haragosa) hanem most az egyszer ő haragudott és pedig komolyan. Innen van az, hogy míg ő örömmel jött le hozzánk direktornak, addig tőle sirva bucsuztak odafönt.

□ **A kereskedelmi tárea.** Horánszky utódjának megválasztása nagy gondot adott a kormánynak. Nemcsak aspiránsok jelentkeztek tulságos bőségben, hanem az aspiránsok érdekében csoporto-

san mozdultak meg a kormánypárti képviselők is. Széll úgy látszik azt az eljárást követi, a mit az összeférhetlenségi törvény megalkotása idején: hagyta az ellentétes áramlatokat egymás ellen zudulni, s a mikor a belső csatában a harcokos kifárasztották egymást s jelöltjeiket jól lekritizálták, ő akkor elő áll a maga jelöltjével.

Igy lesz ez most a kereskedelmi miniszteri székkel is, az fog beleülni, a kit Széll oda parancsol — és ez a boldog halandó valószínűleg Láng Lajos lesz.

A krónika nem valami sokat tud még erről az urról: de hogyha Széll Kálmán predestinálnak látja Láng Lajost erre a méltóságra, ám oldja meg a kérdést mentül hamarébb, hogy a kormány szerkezetnek egyik legfontosabb kereke hadd működjék végre: mert bizony nagyon sok ott a tennivaló.

○ **Gyulai Pál,** az ősz poéta ott hagyja a katedrát, erőt vett rajta a poetai venia. Csak a költészetnek fog élni.

A ki tudja, hogy Gyulai Pál milyen szeretettel ragaszkodott mindig a díszes tanszékhez, s mennyire élető elemé volt neki a magyar irodalom tanítása, nem csoda, ha sokan kétkezdéssel fogadták ezt a hirt. Gyulay azzal okolta meg szándékát, hogy most már pihenni kíván hossz ú munkássága után. De pihenni ezután is csak íróasztala mellett fog: mint maga mondja csak otthon, házi munkára vigyik.

A katedráról való visszavonulása szinte pótolhatlan vesztesége a budapesti egyetemnek.

Beöthy Zoltánnak van a legnagyobb kilátása arra, hogy Gyulay Pál utódja lesz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kéziratokat nem adunk vissza. Folyóiratunkat érdeklő szellemi közlemények Arad, Szabadság-tér 16. szám alá czimzendők.

Csillag. Arad. Olyan kicsinyke csillag: hogy még teleskopen se lehet rajta egy kis irodalmi ékességet, fényt észrevenni.

Arad. Kimérhetlen távolságban van tőlünk az *irigység*: oly annyira, hogy hozzánk se érhet — legalább egy ember-életig, nem.

Trilla. Arad. A milyen kedvesek a fecskék és a milyen bájos a madarak csicsergése a virágos - illatos ligetben, olyan rossz az ön verse. Inkább prózával próbálkozzék.

Figaró. Arad. Még nem is láttuk őket játszani, még a kuliszák között is alig történhetett valami s ön maris ilyeneket ír, majd később!

H. J. Kolozsvár. Hogyha mi már valamit elfogadtunk s folyóiratunkban megjelent: mindenesetre már arról előzőleg meg volt a véleményünk. Ugyan arról a dologról, melyet magunkévá tettünk — a mi hasábjainkon arra nyomtatva — bíráló vélemény nem adhatunk, mert ez az olvasó közönség dolga. Azt csakis levélben tehetjük volna meg, hogy mások is okuljanak azon, hogyha nem szívük szerink akarnak cselekedni. A „Szalonpitia” mindenesetre sorra kerül, ellenben a másik nem, mert a jég hideg vízzel telt pohár regénye igen elavult téma. Kedves leveleért üdvözet.

Nem közölhetők. Május — Zengjen a dal — Üdv Thalia papjainak — Kettős csillag — Letört szárnyu Turul — Papa névnapjára — Zsuzsa néne.

EMKE gyufát kérjen mindenki!

× Feltűnést keltő találmány a fogtechnika ferén. Müfog koronák és müfog áthidalások aranyban. Müfog inylemez nélkül. A müfog koronák aranyból (arany sapka) pótolják az oly fogakat, melyek már nem tömhetők, vagy letöredezték. A müfog koronák erősen vannak elhelyezve, mint a természetes fogak. A fog áthidalás segítségével oly fogsorok készíthetők, melyek a szajban tartósan ülnek a nélkül, hogy azokat ki kellene venni. Ezen áthidalás által a müfogaknak a természethez való hasonlósága csak emelkedik, megjegyzendő azonban, hogy ugy a müfog koronák, mirt fog áthidalások és zománc-fogak arannyal füzve csakis akkor készíthetők, ha még néhány fog-gyökér, vagy természetes fog van az alkapocsban. — Kautsug-fogakat arannyal bevont inylemek nélkül, esetleg inylemekkel jótállás mellett a legjobban készít *Morgenstern Gyula* fogász. Múterem Aradon, az Andrássy-uton.

DEUTSCH IZIDOR

ÓRAS ÉS ÉKSZERÉSZ
ARAD, TEMPLOM-UTCZA, MINORITA-PALOTA.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

óra-, ékszer-, arany- és ezüstneműekben.

Legnagyobb választék!

Ékszertárgyak,

tört arany-, ezüstneműek és zálogcéduulák
a legmagasabb árban megvételnek.

Vásároljon

DENTOLIN-FOGPASTÁT,

ez a legjobb és legkellemesebb magyar készítmény.

1 tégely ára 1.— kor.

1 darab „ 60 fill.

5% A TANITÓNÖK „OTTHON“-A JAVÁRA.

☞ Kapható mindenütt! ☜

A fogpép ára és 10 fillér postai költség bélyegbeni megküldése ellenében azt bárkinek bérmentve megküldjük.

VOJTEK ÉS WEISZ.

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

Aradi Polgári Takarékpénztár r. t.

Tisztelettel értesítjük a t. cz. közönséget, hogy intézetünk, mely a
takarékpénztári, valamint a bank üzlet minden ágát
kultiválja,
működését ismét megkezdte.

Az intézet üzlethelyiségei mátol fogva

(Minorita-palota I. emelet)

a t. cz. felek használatára nyitva állanak ünnep és vasárnap kivételével
naponta reggeli 9 órától déli 12 óráig, délután 3 órától 5 óráig.

Arad, 1902. évi április hó 23.

Aradi Polgári Takarékpénztár r. t.
igazgatósága.